

АГЕНЦИЈА ЗА ПОШТИ

Бр. 01-269/5

22.11. 2021 год.
СКОПЈЕ

Ноември, 2022 година

Годишна програма за работа на Агенцијата за пошти за 2022 година



Улица "13 Ноември", ГТЦ кат2, зграда 4, влез 1 локал 2, П.фах 160, 1000
Скопје



3 212 107



info@ap.mk



www.ap.mk

©Агенција за пошти Скопје

*При користење на податоци од документите, извештаите, публикациите на
Агенцијата за пошти, потребно е да се цитира изворот.*

Содржина

Предговор од претседателот на Комисија.....	
Вовед.....	2
Наша мисија и визија.....	3
Мисијата.....	3
Визијата.....	3
Наши цели за 2022 година.....	4
Регулаторни активности.....	5
1. Универзална услуга.....	5
1.1.Анализа на ценовната политика на давателот на универзалната услуга и анализа за потребите од редизајнирање на регулаторните барања за обврските по универзалната услуга.....	6
1.2.Следење на степенот на усогласеност на давателот на универзалната услуга со обврските за обезбедување на универзалната услуга.....	8
1.3.Следење на состојбата и промените во поштенската мрежа.....	8
1.4.Следење и контрола на процесот на воведување на систем за посебно сметководство и алокација на трошоците и приходите на давателот на универзалната услуга.....	8
1.5.Мерење на квалитет на обезбедување на универзалната услуга.....	9
2. Либерализација.....	10
3. Зајакнување на конкуренцијата на пазарот.....	11
4. Лиценцирање.....	12
5. Заштита на корисници.....	12
6. Заштита на давателите на поштенски услуги.....	13
6.1.Едукација на потенцијалните и постоечки даватели на поштенски услуги.....	14
6.2.Соработка со давателите на поштенски услуги.....	14
7.Следење и анализа на пазарот.....	15
7.1.Статистички податоци.....	15
7.2.Подготовка на полугодишни извештаи за пазарот на поштенските услуги.....	15
7.3.Статистички извештај за поштенските активности во Република Северна Македонија.....	16
7.4.Истражување на пазарот на поштенските услуги.....	16

8. НПАА активности.....	17
8.1.Потреба од имплементација на Регулативата за меѓународна достава на пакети EU – 2018/644.....	17
9.Зајакнување на надзорните и контролните механизми	18
9.1.Надзор на давателите на поштенските услуги.....	18
9.2.Заеднички контроли со други институции.....	19
10.Јакнење на институционалните капацитети на Агенцијата.....	19
10.1.Планирање и спроведување на процесот на стручното усовршување и оспособување на вработените.....	21
10.2.Споделување и размена на стекнатото знаење и вештини.....	21
10.3.Градење на тимски дух и создавање на добра работна средина.....	22
10.4.Меѓусекторска соработка и комуникација	22
10.5.Дигитализација на работните процеси	22
10.6.Систем на менаџмент со квалитет	23
11.Транспарентност и информирање.....	23
11.1.Известувања и објавување на информации и податоци согласно Законот за поштенските услуги и подзаконските акти.....	24
11.2.Ажурирање на веб-страницата на Агенцијата.....	25
11.3.Проектни активности и организирање на настани.....	25
11.4.Слободен пристап до информации од јавен карактер	25
11.5.Соработка со медиуми.....	26
11.6.Награда за најдобар труд на тема од пазарот на поштенски услуги.....	26
11.7.Информативна Е-брошура.....	27
12. Зајакнување на соработката со домашни и меѓународни институции.....	27
12.1.Соработка со домашни институции	27
12.1.1.Соработка со Министерството за транспорт и врски.....	27
12.1.2.Соработка со Царинската Управа, Државен пазарен инспекторат, Управа за јавни приходи.....	27
12.1.3.Соработка со Комисијата за заштита на конкуренцијата.....	28
12.1.4.Соработка со Нотарската Комора на Република Северна Македонија.....	28
12.1.5.Соработка со единиците на локалната самоуправа и Агенцијата за катастар на недвижности	28

12.1.6.Соработка со Институт за стандардизација на Република Северна Македонија.....	29
12.1.7.Соработка со Организација на потрошувачи на Македонија.....	29
12.2.Меѓународна соработка	29
12.2.1.Соработка со Европската група на поштенски регулатори (ERGP).....	30
12.2.2.Соработка со Светскиот поштенски сојуз (UPU).....	30
12.2.3.Соработка со Европскиот комитет за поштенски регулации (CERP).....	30
12.2.4.Регионална и билатерална соработка	30
Проект за откривање на илегална трговија на оружје, негови делови и компоненти на муниција во поштенскиот и курирски сообраќај.....	31
TAIEX	31
Финансиски План.....	32

Годишната Програма за работа е изработена од директорката и Стручната служба на Агенцијата за пошти. Изработката на Годишната програма, се реализираше во периодот од септември 2021 година до средина на ноември 2021 година, по што следеше процес на усвојување од страна на Комисијата на Агенцијата за пошти. Агенцијата за пошти има законска обврска секоја година до основачот, Собранието на Република Северна Македонија да достави Годишна програма за работа во точно утврдени рокови во тековната за наредната календарска година. За реализација на планираните активности потребна е Одлука за одобрување на Програмата, која Собранието на Република Северна Македонија ја донесува непосредно пред започнување на календарската година на која се однесува истата.

Предговор од претседателот на Комисијата

Потврда за посветеноста, цврстата определба и тимската работа се резултатите што ги постигнавме, но тука не застануваме.

Ги детектиравме областите каде што може да се подобрат состојбите и продолжуваме со работа. Обезбедувањето на универзалната услуга, лиценцирањето, заштитата на правата на корисниците ќе останат во фокусот. Посебно внимание ќе посветиме и на анализа и следење на поштенскиот пазар, на надзорот и контролни механизми, на зајакнување на меѓуинституционалната соработка и НПАА активностите.

Годишна Програма за работа на Агенцијата за пошти за 2022 година е уште еден одлучен чекор во воспоставувањето на транспарентен, отворен и конкурентен поштенски сектор, подготвен да одговори на новите предизвици.

Со искрена благодарност до директорката Билјана Аврамоска Ѓореска, членовите на Комисијата на Агенцијата за пошти и Стручната Служба за несебичната поддршка при изработката на Годишната програма, кои дадоа свој придонес во изработката на оваа програма, ветуваме силна посветеност во исполнувањето на активностите кои си ги зададовме.

Претседател на Комисија

Борче Груевски

Вовед

Агенцијата за пошти (во натамошниот текст: Агенцијата) има законска обврска секоја година до основачот Собранието на Република Северна Македонија да достави Годишна програма за работа во точно утврдени рокови во тековната за наредната календарска година.

За реализација на планираните активности потребна е Одлука за одобрување на Програмата, која Собранието на Република Северна Македонија ја донесува непосредно пред започнување на календарската година на која се однесува истата.

Годишната програма за работа на Агенцијата за пошти за 2022 година (во натамошниот текст: Годишна програма) е основен документ на Агенцијата за пошти во која се утврдуваат мерките и активностите кои ќе ги имплементира Агенцијата во насока на уредување на својата работа и иницијативите кои ќе ги презема за развој и унапредување на пазарот на поштенските услуги.

Годишната програма има секторски фокус и широк пристап во реализација на активностите и истата е контекстуална и е релевантна во однос на стратешките приоритети на поштенскиот сектор, кои произлегуваат од Стратешкиот план на Агенцијата за пошти за периодот 2022 – 2024 година.

Годишната програма, со предвидените активности во неа, се очекува да функционира како механизам за поддршка и да обезбеди низа постигнувања за развој на пазарот на поштенските услуги и примена на националните и меѓународните стандарди и технички прописи во областа на поштенските услуги за целосна ЕУ интеграција, како и примена на високи стандарди при регулацијата.

Во 2022 година, Агенцијата интензивно ќе работи на имплементација на новите европски поштенски политики поради што нашите постулати ќе бидат:

- 1** Обезбедување на универзалната поштенска услуга;
- 2** Одржлив и реален развој на пазарот на поштенските услуги;
- 3** Подобрување на квалитетот на услугите и употреба на нова технологија, и
- 4** Подобрување на нивото на задоволство на корисниците на поштенските услуги.

Успешната имплементација на оваа Годишна програма ќе подразбира:

➡ Прво, целосна имплементација на законските надлежности, согласно постојната регулатива, иницијативи и предлози за унапредување и хармонизација на регулативата и зајакнување на надзорните и контролните механизми над давателите на поштенските услуги со цел проверка на усогласеноста на нивното работење со Законот за поштенските услуги¹ (во натамошниот текст: Законот) и подзаконските акти, во насока на постигнување на конкурентност и висок пазарен интегритет;

➡ Второ, задржување на професионалниот и мотивиран човечки потенцијал, постигнување на поголема стручност и експертиза од страна на вработените во Стручната служба, како и регрутирање на нов стручен кадар, согласно финансиските средства, предвидени во Финансиски План за таа намена, и

➡ Трето, зајакнување на соработката со домашни институции и унапредување на меѓународната соработка.

Наша мисија и визија

Мисијата на Агенцијата е обезбедување транспарентност и одговорност во својата работа и воспоставување на силен и ефикасен систем за квалитетно обезбедување на поштенски услуги со целосна либерализација на пазарот.

Визијата на Агенцијата за поштенскиот сектор е динамичен и конкурентен пазар кој овозможува пристап за сите корисници до конкурентни и квалитетни производи и услуги. Нашата визија е креирање на поштенски пазар со иновативна, кориснички ориентирана и ефикасна поштенска мрежа во која давателите на поштенски услуги нудат услуги кои одговараат на социјалните и технолошките промени и се во релација на потребите на корисниците.

¹(„Службен весник на Република Македонија,, бр. 158/2010, 27/2014, 42/2014, 187/2014, 146/2015, 31/2016, 190/2016, 64/2018, 248/2018, 27/2019 и „Службен весник на Република Северна Македонија,, бр. 275/2019 и 150/2021)



Наши цели за 2022 година

Годишната програма опфаќа дванаесет цели, кои произлегуваат од заклучоците од процесот на тековното работење и консултации и се во согласност со меѓународните практики и претходните искуства. Овие дванаесет достижни цели ги покриваат сите важни области во остварување на законските надлежности, и нивното спроведување ќе овозможи унапредување на системот во поштенскиот сектор, како и вклучување на концептот на транспарентност и интегритет во најважните аспекти од работењето на Агенцијата.

Агенцијата, остварувајќи ја својата мисија и имајќи ја предвид својата визија, во наредната година преку регулаторните активности ќе се стреми за остварување на следните цели:

1. Обезбедување на универзална услуга;
2. Либерализација на пазарот на поштенските услуги;
3. Зајакнување на конкуренцијата на пазарот на поштенските услуги;
4. Лиценцирање;
5. Заштита на корисници на поштенските услуги;
6. Заштита на давателите на поштенски услуги;
7. Следење и анализа на пазарот;
8. НПАА активности и примена на регулативата за меѓународна достава на пакети EU – 2018/644;
9. Зајакнување на надзорните и контролните механизми;
10. Јакнење на институционалните капацитети на Агенцијата;
11. Транспарентност и информирање;
12. Зајакнување на соработката со домашни и меѓународни институции.

Регулаторни активности

Со цел унапредување на регулаторната рамка за поштенските услуги, Агенцијата ќе учествува во активностите кои се поврзани со измени и дополнувања на Закон за поштенските услуги. Врз основа на измените, Агенцијата ќе превзема низа регулаторни мерки и активности кои ќе произлезат од новите законски решенија и ажурирање на подзаконските акти.

Во 2022 година, Агенцијата ќе продолжи со следење на обврските на давателите на поштенски услуги согласно Законот, со посебен акцент на усогласеноста на доставените измени и дополнувања на Општите услови за обезбедување на поштенски услуги.

Агенцијата и во следната година редовно и навремено ќе врши усогласување на базата на податоци во Регистарот на лиценци.

Во рамките на своите надлежности Агенцијата ќе продолжи да дава стручни мислења за примена на Законот и подзаконските акти, како и одговори на корисниците и правните субјекти за прашања поврзани со поштенските услуги.

1. Универзална услуга

АД Пошта на Северна Македонија – Скопје во државна сопственост, како давател на универзална услуга има обврска да ја обезбедува универзалната услуга на целата територија на Република Северна Македонија, постојано, со утврден квалитет и по пристапни цени за сите корисници.

Активностите на Агенцијата ќе се однесуваат на контрола за исполнување на обврските согласно Законот и Правилникот за обезбедување на универзалната услуга, што меѓу другото подразбира и проверка на општите услови за обезбедување на поштенски услуги, цените и актите кои ги донесува давателот на универзалната услуга.

Обезбедувањето на универзалната услуга врз основа на анализи за одржливоста и потребите на корисниците ќе го дефинираат моделот на обемот и начинот на нејзиното обезбедување и формирање на цени.

Во таа насока, во 2022 година, Агенцијата ќе врши:

1.1.Анализа на ценовната политика на давателот на универзалната услуга и анализа за потребите од редизајнирање на регулаторните барања за обврските по универзалната услуга

1.1.1. Цената е важна за давателите на поштенските услуги, бидејќи цените го одредуваат нивниот профит и нивните стимулации за иновации и инвестирање. Континуираното намалување на побарувачката и на обемот на извршени услуги за писма (која ја менува парадигмата за поштенските услуги како за економии од обем) е предизвик кој бара од традиционалната „Пошта“ постојано прилагодување на операциите, истовремено, па и сосем легитимно, ја иницира и потребата од дополнителна регулаторна флексибилност во перспектива.

Континуираното намалување на обемот на писма е доказ за очигледни, дури и радикални промени во однесувањето при комуникацијата и потребите на корисниците. Ваквите промени, ќе бараат поголема флексибилност во регулаторните обврски за да се ублажат таквите влијанија, особено ако се знае дека АД Пошта на Северна Македонија како назначен давател на универзалната услуга, не добива никаква државна компензација за одржување на нивото на универзалната услуга.

Агенцијата за пошти и во 2022 година ќе ги анализира ценовните политики на давателот на универзалната услуга, а особено опфатот, условите и попустите за големите бизнис корисници.

Анализите, заедно со сознанијата од истражувањата на Агенцијата за вистинските потреби на корисниците на поштенските услуги, ќе понудат аргументи за евентуално идно прилагодување на опфатот и обврските за давателот на универзалната услуга, соодветни на современите промени во поштенскиот сектор во делот на услугите за писма, глобално погодени од е-супституцијата. Анализите ќе се потпрат и на споредбените искуства од земјите во ЕУ со веќе извршени промени во фреквенцијата на доставата за универзалната услуга, но и на евентуално изземање на бизнис масовната пошта од обврските за универзалната услуга.

Без оглед што процесите треба да се следат и анализираат подолго и со поширок фокус, целта за во иднина е да се презентираат можностите за национални решенија во делот на обврските по универзалната услуга кои истовремено ќе гарантираат сигурна, но не нужно и секојдневна, универзална поштенска услуга за сите корисници.

1.1.2. Цените се исто така главен лост за конкуренцијата во корист на корисниците, меѓутоа, во некои околности, цените може да се користат и како антиконкурентски алатки за да се истиснат конкурентите од пазарот на штета на поштенските корисници.

Вториот аспект на анализа на ценовните политики ќе биде исполнувањето на условот за недискриминација во цените и еднаков третман кон клиентите и корисниците на поштенските услуги во целина.

Имено, Законот бара цените за универзалните услуги да бидат транспарентни, недискриминирачки, трошковно ориентирани и пристапни (цените за единечните пратки дополнително треба да се и еднакви во целата држава). За услугите на единечни пратки, транспарентноста е неспорна, бидејќи пред отпочнување со примена, цените и тарифите се објавуваат како стандардна процедура во дневните медиуми.

Но кога се работи за транспарентност на општите попусти на услугите од опсегот на универзалната услуга, поточно за условите и посебните цени за големи корисници испраќачи на пошта, транспарентноста на истите има потреба од подобрување во следниот период. Од тука, дополнителен сегмент кој ќе бара поголема транспарентност се цените и попустите кои давателот на универзалната услуга ќе ги нуди, договара и применува во постапките за јавните набавки на поштенски услуги, особено за услугите за препорачани писма (кореспондентска пошта), со договорните органи.

Појдовната точка на ex post анализата на Агенцијата во 2022 година ќе биде тезата дека доколку постои оперативно - трошковно ориентирана оправданост за давање попусти кон институциите, на линија на недискриминација ќе биде и определбата дека и малите и средни испраќачи на деловна пошта би можеле да ги користат тендерските попусти и цени под исти услови како и институциите². Се подразбира дека и за сите нив, треба да се обезбедат подобри информации за достапните услуги, тарифи и услови. Ова не само што ќе ја подобри

²Доколку давателот на универзалната услуга применува посебни тарифи, мора, со цел да ги почитува принципите на транспарентност и недискриминација, да ги применува подеднакво, особено меѓу трети лица. Секогаш кога давателот на универзалната услуга применува специјални тарифи за деловните субјекти и/или за испраќачите на големо, консолидаторите на пошта од различни клиенти имаат право да уживаат во истите тарифи под исти услови".-Рецитал 28, од пресудата на Европскиот суд на правдата за случајот Ведат Дениз (Vedat Deniz C-292/06 and Joined Cases C-287/06 Deutsche Post AG and Others v Bundesrepublik Deutschland)

недискриминацијата на поштенскиот пазар, туку на фирмите ќе им овозможи поефикасно да ги користат поштенските услуги и да ги изберат оние поштенски услуги кои најдобро одговараат на нивните потреби.

1.2.Следење на степенот на усогласеност на давателот на универзалната услуга со обврските за обезбедување на универзалната услуга

Агенцијата за пошти континуирано и во претстојната година ќе ја практикува една од своите клучни надлежности, следејќи ја работата на давателот на универзалната услуга, при обезбедувањето на универзалната услуга и степенот на имплементација на сите зададени обврски.

Давателот на универзалната услуга е должен да ја обезбедува универзалната услуга секој работен ден, но не помалку од пет пати неделно, најмалку едно собирање и една достава на поштенските пратки во станот или во просториите на секое правно или физичко лице.

1.3.Следење на состојбата и промените во поштенската мрежа

Агенцијата во 2022 година, во насока на стандардизација и модернизација на поштенската мрежа на давателот на универзалната услуга (како што се поштенските единици и други точки за пристап како и утврдување на потребите од поголема густина на поштенската мрежа) ќе продолжи да ги следи промените во поштенската мрежа и навремено ќе ги информира корисниците на поштенските услуги.

1.4.Следење и контрола на процесот на воведување на систем за посебно сметководство и алокација на трошоците и приходите на давателот на универзалната услуга

Вршењето на работи од надлежност на Агенцијата налага и проверка на евентуалниот предлог модел на системот за посебно сметководство и алокација на трошоците и приходите на давателот на универзалната услуга. Воведувањето на овој систем е законска обврска на давателот на универзалната услуга и зависи од неговата подготвеност за воведување на

сите мерки и процедури кои се основа за системот за посебно сметководство.

Во таа насока Агенцијата во 2022 година ги планира следните активности:

- Изработка на анализи и извештаи врз основа на моментално расположливите податоци за трошоците и приходите на давателот на универзалната услуга;
- Следење на европските искуства и практики при имплементацијата на овој систем, проблемите кои може да ги предизвика и изнаоѓање на предлози и решенија за истите;
- Имплементација на препораките од Твининг проектот за Јакнење на капацитетите на Агенцијата за пошти во согласност со Поштенската директива на ЕУ, од делот кој се однесува на утврдување на адекватен систем за посебно сметководство и алокација на трошоци на давателот на универзалната услуга, како и модел за пресметка на нето трошоците на универзалната услуга и модел за регулација на цените на универзалната услуга;
- Соработка со давателот на универзалната услуга и пренесување на знаењата и искуствата, и
- Ангажирање на надворешна и независна ревизорска куќа која ќе треба да изврши ревизија на усогласеноста на предложениот систем за посебно сметководство со законските барањата, во случај кога давателот на универзалната услуги би доставил до Агенцијата предлог систем.

Целта на овие активности е имплементација на систем за посебно сметководство и алокација на трошоци од страна на давателот на универзалната услуга кој реално ќе ги прикаже структурата на трошоци, технолошкиот процес и цената на чинење на поштенските услуги.

1.5. Мерење на квалитет на обезбедување на универзалната услуга

Имајќи во предвид дека мерењето на квалитет на обезбедување на универзалната услуга е една од мерките за подобрување на успешноста на спроведувањето и понудата на универзалната услуга од страна на давателот на универзалната услуга, Агенцијата во 2022 година ќе направи измена и дополнување на Правилникот за барањата за квалитетот на

услугите опфатени со универзалната услуга, параметрите за квалитет и нивното мерење и ќе пропише нови стандарди за квалитет.

2. Либерализација

Целосната либерализацијата на пазарот на поштенските услуги е процес кој започна пред повеќе од 13 години како резултат на заложбите на државата за исполнување на обврските од членството во Светската трговска организација и аспирациите кон европските интеграции.

“Пазарот на поштенски услуги беше накратко отворен за целосна конкуренција на 1 јануари 2021 година, кога беше укинат поштенскиот монопол. Меѓутоа, на 14 јули 2021 година, беше воведена законска измена со која се уназади отворањето на пазарот и со која последователно се врати поштенскиот монопол. Новиот датум за целосно отворање на пазарот повторно е одложен за 1 јануари 2022 година. Директивата за поштенски услуги предвидува постепено и контролирано отворање на поштенскиот пазар за конкуренцијата, со цел да се овозможи организиран преод кон новиот пазарен контекст. Покрај тоа, Спогодбата за стабилизација и асоцијација ја обврзува Северна Македонија да ги преземе неопходните чекори за прогресивно усогласување, а не уназадување, на националното законодавство со правото на ЕУ. Уназадувањето на отворањето на пазарот и обновувањето на монополот не само што не е во согласност со тие обврски, туку создава правна неизвесност за деловните субјекти, операторите и граѓаните“.³

Агенцијата за пошти и понатаму останува на ставот дека давателот на универзалната услуга треба да се прилагоди на европските стандарди и акцентот да го стави на поголемо учество на пазарот на пакети како најбрзорастечки сегмент од поштенскиот пазар и зголемување на понудата на услугите согласно побарувањата, и на тој начин соодветно да се носи со конкуренцијата. Десет годишното пролонгирање на рокот не донесе развоен поттик за АД Пошта на Северна Македонија, напротив, јасно е дека само по себе не е доволно постоењето на резервираната област, за да се очекува дека давателот на универзална услуга ќе ги ефектуира законските поволности.

Либерализираниот пазар на поштенските услуги за сите корисници на поштенските услуги ќе гарантира пристапни и по еднакви услови

³Извештај на Европската комисија за Северна Македонија за 2021 година
<https://www.sep.gov.mk/data/file/Pregovori/North-Macedonia-Report-2021-%D0%9C%D0%9A2.pdf>

поштенски услуги, како и создавање на можност корисниците да користат нови форми на услуги со пониски цени, достапни но и со повисок квалитет услуги, обезбедени и од давателот на универзалната услуга но и од другите поштенски даватели.

Предностите кои ги нуди либерализираниот пазар покрај за корисниците ќе има значење и за давателите на поштенските услуги. Основен предуслов за креирање на вакви услови е отстранување на сите законски бариери и усогласеност на законодавството согласно пазарните механизми.

Цената е во сржта на секоја економска интеракција и затоа е важна и за развојот на поштенскиот сектор, па и за следната 2022 година, Агенцијата за пошти останува посветена на заложбата за конечно укинување на ценовниот монопол за писмата до 50 грама.

3. Зајакнување на конкуренцијата на пазарот

Пазарната конкуренција претставува основа за функционирање на секое пазарно стопанство и во тој контекст конкуренцијата се јавува како одреден облик пазарно “ривалство” помеѓу одредени компании врз основа на цена, квалитет и други карактеристики за услугите кои ги нудат. Конкуренцијата на пазарот ќе овозможи остварување поголема корист за корисниците преку зголемена понуда на услуги.

Во 2021 година конкуренцијата на поштенскиот пазар започна да се развива во правец на припојување на деловните потфати т.е. концентрација на пазарот.

Агенцијата за пошти во текот на 2022 година ќе продолжи да ги следи и да ги анализира ефектите од спомнатата концентрација врз развојот на конкуренцијата. Агенцијата во рамките на своите надлежности ќе превзема мерки и активности кои ќе бидат во насока на спречување на значително нарушување или ограничување на ефективната конкуренција на поштенскиот пазар или на негов суштински дел, како резултат на создавање или зајакнување на доминатната позиција на учесниците во процесот на концентрација.

4. Лиценцирање

Во текот на 2022 година очекуваме задржување на интересот за влез на поштенскиот пазар на правните субјекти.

Големиот интерес на правните субјекти да започнат со работа во поштенскиот сектор е тренд кој својата највисока точка ја достигна кон крајот на 2020 и првата половина на 2021 година, како резултат на новата општествена реалност поврзана со ковид кризата. Заради променетите навики на граѓаните и фирмите, а особено со растот на е-трговијата, очекуваме овој тренд на интерес да ја одржи нагорната линија во текот на 2022 година.

Агенцијата континуирано ќе постапува во административни постапки за оценка на исполнување на условите за добивање Општо овластување за обезбедување на поштенски услуги на апликантите-правни субјекти. Тие за кои ќе се издаде Општо овластување, ќе се стекнуват со статус на даватели на поштенски услуги.

Во таа насока, во 2022 година ќе се направат измени и дополнувања на Правилникот за содржината и формата на нотификацијата и потребната документација која се доставува со нотификацијата.

Со измените ќе биде извршено допрецизирање и зајакнување на критериумите за капацитетот и инфраструктура на потенцијалните правни субјекти кои поднесуваат Нотификација за Општо овластување за обезбедување на поштенски услуги.

5. Заштита на корисници

Ефикасна и ефективна заштита на корисниците на поштенски услуги останува во нашиот фокус за наредната година, порадишто нашите активности ќе се насочат во насока на лоцирање на потенцијалните ризици и намалување на можните злоупотреби и измами од “дивите даватели”, купување од непроверени профили на социјални мрежи-како до безбедно онлајн купување, како и промовирање на активностите во насока на заштита на правата на корисници. Ова ќе се постигне преку комуникација и редовно објавување на информации од интерес на корисниците на поштенските услуги.

Претставките и приговорите кои пристигнуваат до Агенцијата се најголемиот извор на информации кои даваат слика за работењето на

давателите на поштенските услуги, достапноста и квалитетот на поштенските услуги за сите корисници, генерално и за однесување на сите учесници на поштенскиот пазар.

Агенцијата, претставките и приговорите секогаш ги разгледува многу одговорно и соодветно ги презема потребните активности, притоа вложувајќи максимален напор, со цел да им помогне на корисниците или да ги советува како најдобро можат да ги заштитат своите права или пак да ги реализираат своите барања пред давателите на поштенските услуги или други институции.

Со информациите кои се содржани во Прирачницата за поднесување на претставка и приговор до Агенцијата за пошти⁴, на корисниците поедноставено им е составувањето на претставката или управениот приговор, со насоки за тоа кои се неопходни информации, податоци и писмени докази треба да ги достават и приложат при поднесување на претставката/приговорот.

6. Заштита на давателите на поштенски услуги

Со цел заштита на пазарниот интегритет и намалување на можните злоупотреби и измами на “дивите даватели на поштенски услуги“, Агенцијата ќе продолжи со зајакнато следење на активностите на терен и на социјалните мрежи и навремено преку известувања до јавноста, ќе реагира на појавите на неовластено нудење на поштенски услуги од страна на нелиценцирани субјекти и најразлични интернет платформи. „Дивите даватели на поштенски услуги,“ се во пораст како резултат на растот на сивата економија и на нерегистрираните е-трговци, со многу негативни фискални импликации.

Дополнително во соработка со други надлежни органи и институции во Република Северна Македонија, Агенцијата, Агенцијата сите овие незаконски појави ќе ги пријавува со цел навремено реагирање и спречување на поголеми злоупотреби на поштенскиот пазар. Во таа насока е и важноста на меѓу институционална соработка која ќе треба да понуди

⁴<http://ap.mk/index.php/mk/prirachnik-za-podnesuvane-na-upraven-prigovor-do-agencija-za-poshti>
<http://ap.mk/index.php/mk/prirachnik-za-podnesuvane-na-pretstavki-i-predlozi>

обмислени решенија на повеќе нивоа со цел решавање на предизвиците на ваквата вертикално интегрирана нелојална конкуренција.

6.1. Едукација на потенцијалните и постоечки даватели на поштенски услуги

Во насока на реализација на една од позначајните цели од Стратешкиот план на Агенцијата за пошти за период од 2022 до 2024 година, како и остварувајќи ја својата визија и мисија, Агенцијата како главен приоритет ја поставува и заложбата кон зголемена едукација на давателите на поштенските услуги како и на различните општествени групи, со цел разбирање на значењето на поштенскиот пазар и неговите услуги, зголемување на довербата на давателите како и улогата на регулаторот на пазарот на поштенските услуги.

За таа цел, Агенцијата ќе започне со едукација на постоечките и потенцијалните даватели, во насока на подобро познавање на пазарот на поштенските услуги. Ефикасната едукација може да помогне да се спречат или барем да се ублажат штетните последици од сивата економија на поштенскиот пазар. Едукацијата која ќе се спроведува во форма на работилници ќе им помогне на постоечките и потенцијалните даватели подобро да ги разберат прашањата со инвестирањето на пазарот, да направат подобра понуда на поштенски услуги која ќе одговара на корисниците, и да ги разберат предупредувањата за постоење на ризици.

Едукацијата на постоечките и потенцијалните даватели на поштенски услуги треба да овозможи развој на пазарот на поштенските услуги, негово продлабочување, збогатување со нови услуги и негова интеграција на европскиот пазар. Едукацијата ќе ја водат стручни лица од Агенцијата за пошти.

6.2. Соработка со давателите на поштенски услуги

Во следната година, Агенцијата ќе презема активности за афирмација на работата на давателите на поштенски услуги и поштенските професионалци, со цел доближување на поштенската работа на пошироката јавност преку презентирање на добрите практики и примери на успешно работење.

Агенцијата и во 2022 година ќе одржува тематски редовни состаноци со давателите на поштенски услуги за регулаторни барања, за карактеристиките на одредени видови поштенски услуги и други прашања од интерес за работата на конкуренцијата во секторот.

Агенцијата ќе ги следи и ќе води потсетник за давателите на поштенските услуги со цел континуирано следење на исполнување на сите обврски на давателите на поштенските услуги согласно Законот за поштенските услуги. Во таа насока, Агенцијата ќе ја проверува усогласеноста на изменетите и дополнети Општи услови за обезбедување на поштенски услуги на давателите на поштенските услуги, ќе наложува измени на истите доколку не се во согласност со Законот и ќе ги следи останатите промени за кои давателите се должни да ја известат Агенцијата.

7. Следење и анализа на пазарот

7.1. Статистички податоци

Статистичките податоци и во наредната година ќе се користат за анализа, интерпретација и презентација на видовите на поштенски услуги, остварен обем, приходи и расходи, бројот на вработени лица како и други информации релевантни за поштенскиот сектор.

На тој начин ќе и се овозможи на Агенцијата да развие подобар систем на регулација и да креира соодветни политики кои ќе бидат реални и ќе се базираат на вистинската слика за поштенскиот сектор. Воедно, ќе им се овозможи и на давателите на поштенски услуги да планираат поефикасни процеси кои ќе ги подобрат оперативните перформанси, подобрување на услугите за корисниците и креирање на нови производи и услуги.

7.2. Подготовка на полугодишни извештаи за пазарот на поштенските услуги

Во 2022 година, Агенцијата ќе продолжи со изработка на полугодишните извештаи за состојбата на поштенскиот пазар, кои се користат како алатка за добивање на информации при носење на регулаторни одлуки базирани на релевантни податоци и информации.

Воедно, полугодишните извештаи ќе преставуваат инструмент за согледување на пазарните движења, како и на развојот на техничките капацитети и финансиските перформанси.

Имајќи предвид дека со новите формулари за поднесување на извештаи за обезбедување на поштенски услуги донесени во 2021 година, давателите на поштенските услуги имаат обврска да ги евидентираат услугите за пакети од е-трговијата, во 2022 година ќе се направи анализа на податоците од е-трговијата. Анализата ќе даде јасна слика колку и дали се развива е-трговијата во нашата држава согласно светските трендови.

Во таа насока, а се со цел да се добијат податоци за обемот на поштенските услуги кои што се резултат на е-трговијата, Агенцијата во соработка со давателот на универзалната услуга АД Пошта на Северна Македонија ќе формира работна група која ќе ја следи евиденцијата за доставата на е-пратки во дојдовен сообраќај.

7.3. Статистички извештај за поштенските активности во Република Северна Македонија

Агенцијата и во 2022 година врз основа на доставени податоци од давателите на поштенски услуги ќе изготви Статистички извештај за поштенските активности кој ќе ги содржи анализираните податоци за цела последна година од работењето на давателите на поштенскиот пазар.

Статистичкиот извештај по изготвување на транспарентен начин ќе се презентира на јавен состанок пред сите заинтересираните страни и ќе се објави на веб страницата на Агенцијата.

7.4. Истражување на пазарот на поштенските услуги

Истражувањето на потребите на корисниците на поштенските услуги е активност која се спроведува секоја година, преку кое се добиваат сознанија за тоа дали потребите на корисниците на поштенските услуги се во сооднос со услугите кои ги нуди давателот на универзалната услуга и тоа во поглед на достапност, цена, квалитет, опфат и слично.

Согласно показателите кои ќе произлезат од истражувањето ќе се направат две последователни анализи за:

- *степенот на задоволство од користење на поштенската услуга – пратка за кореспонденција на корисниците на поштенските услуги, и*
- *степенот на задоволство од користење на поштенската услуга – пакет на корисниците на поштенските услуги.*

8. НПАА активности

Продолжување на процесот на реформи во поштенската област со вградување и имплементирање на забелешките нотирани во Извештајот на Европската Комисија за напредокот на Република Северна Македонија во процесот на пристапување во ЕУ во поглавјето “Право на основање и слобода на давање услуги”, претставува предизвик и за 2022 година.

Имено, завршување на либерализацијата на поштенскиот пазар и создавање на фер пазарни услови за работа за сите чинители во поштенскиот сектор ќе биде една од клучните цели и активности на Агенцијата, во наредната година. Сразмерно на активностите за воведување на либерализација ќе се работи и на понатамошно усогласување на домашното законодавство со европското законодавство, со примена на Регулативата за меѓународна достава на пакети EU – 2018/644.

Агенцијата во соработка со Министерството за транспорт и врски ќе го започне процесот на подготовка на новата регулатива со што ќе се отворат нови перспективи за раст и развој на пазарот на поштенските услуги.

8.1. Потребa од имплементација на Регулативата за меѓународна достава на пакети EU – 2018/644

Пазарот на меѓународни услуги за достава на пакети е разновиден, сложен и конкурентен, со различни даватели кои нудат различни услуги и цени во зависност од тежината, големината и формата на испратените пакети, како и од дестинацијата, евентуални дополнителни карактеристики, како на пример систем за следење и бројот на пратени пакети.

Таквата разновидност им отежнува на корисниците да ги споредат услугите за достава на пакети кои ги нудат различните даватели, во смисла на квалитет и цена, бидејќи често не се доволно информирани дека постојат различни опции за достава на пакети за слични услуги во

меѓународната онлајн трговија. И токму од тие причини треба да се олесни пристапот до релевантни информации, особено за малите и средни претпријатија и поединците.

Во таа насока, неопходна е хармонизација со Регулативата за меѓународна достава на пакети 2018/644 во законски/подзаконски акти која се однесува и на давателот на универзалната услуга и на сите други даватели на поштенски услуги кои нудат услуги за меѓународна достава на пакети.

Општ заклучок е дека понатамошната имплементација треба да има за цел да ги забрза царинските процедури за меѓународна размена на пакети, да го подобри следењето (track and trace) на пакетите во е-трговијата, вклучувајќи ја и доставата и да ја олесни идната соработка помеѓу давателите на универзална услуга.

Од тие причини, во 2022 година, Агенцијата за пошти ќе работи на имплементација на ЕУ Регулативата 2018/644 за меѓународна достава на пакети заради обезбедување на транспарентни цени за внатрешен и меѓународен сообраќај, како и дефинирање на процедури за идентификација на цени во меѓународен сообраќај кои се нереално високи.

Оваа регулатива и пропишаните процедури ја даваат можноста регулаторот да ги следи цените и да ги информира корисниците за понудата на цени во меѓународен сообраќај, како и за постапките за рекламации.

9. Зајакнување на надзорните и контролните механизми

9.1. Надзор на давателите на поштенските услуги

Врз основа на член 73 став 3 од Законот, директорката на Агенцијата за пошти донесува Годишна Програма за вршење надзор и поднесува Годишен извештај за спроведен надзор како составен дел на Годишниот извештај за работа за претходната година на Агенцијата за пошти.

Во 2022 година, Агенцијата ќе продолжи со вршење на редовни увиди над давателите на поштенските услуги. Имено, врз основа на членот 48 став 3 од Законот, давателите на поштенските услуги се должни цените и општите услови да ги достават до Агенцијата за пошти и да ги објават во просториите на давателот на поштенските услуги на видно место.

Во таа насока, целта на увидите ќе биде проверка на нивното работење во делот на усогласеност со постоечката легислатива и Општите услови за обезбедување поштенски услуги.

Оваа активност е од голема важност за корисниците на поштенските услуги кои имаат право на достапност на информациите кои се однесуваат на видовите и цените на услуги, начинот и рокови на достава, рекламационите постапки, контактни информации и сл.

9.2. Заеднички контроли со други институции

Во 2022 година ќе се вршат заеднички контроли врз давателите на поштенските услуги со други инспекциски органи. Согласно проекциите, се планира да се извршат контроли заедно со Државниот пазарен инспекторат и Управата за јавни приходи, за услугите кај кои цената за пратката која се доставува, давателите на поштенските услуги ја наплатува во готови пари (кеш) од примачите, односно услуги за т.н. пратки со откупнина.

10. Јакнење на институционалните капацитети на Агенцијата

Агенцијата за пошти ќе продолжи со планско развивање, одржување и задржување на професионален и мотивиран човечки потенцијал, како и со рационално користење на знаењата, компетенциите и искуствата за остварување на надлежностите на Агенцијата. Треба дополнително да се зајакнат независноста и административните капацитети на поштенскиот регулатор за да се олесни преодот кон целосно отворање на пазарот и да се овозможи регулаторот да ја извршува својата регулаторна функција.⁵

На тој начин ќе можеме успешно да се справиме со идните предизвици со кои се соочуваат сите учесници на поштенскиот пазар од аспект на усогласеност во примената на легислативата и новите технолошки достигнувања. Во таа насока ќе се фокусираме на избор на кадар кој ќе ги задоволува сите критериуми на високостручност, лојалност и интегритет.

⁵Извештај на Европската комисија за Северна Македонија за 2021 година
<https://www.sep.gov.mk/data/file/Pregovori/North-Macedonia-Report-2021-%D0%9C%D0%9A2.pdf>

Врз основа на проценката на стратешките цели и приоритети на Агенцијата и на потребата од идни вработувања, Агенцијата подготви и донесе Годишен план за вработување за 2022 година, земајќи ги во предвид имплементацијата на критериумот за еднакви можности на жените и на мажите и принципот на соодветна и правична застапеност на сите етнички заедници.

Поради активностите предвидени во стратешките документи и исполнување на барањата на поштенскиот пазар кој се развива секојдневно, Агенцијата за пошти има потреба од ангажирање на дополнителен стручен кадар кој ќе помогне во извршување на законските надлежности на Агенцијата и одржување на работната ефикасност.

Едно од најважните атрибутивни својства на регулаторните тела е нивната независност од останатите. Независноста е финансиска бидејќи не се алиментираат од буџетски средства, оперативна и функционална – нивните одлуки се автономни и не се “проверуваат” од извршната власт, кадровска – самостојно одлучуваат за прашањата од работен однос за своите вработени. Оттаму, Агенцијата во наредниот период ќе превземе иницијативи за поголема самостојност и независност во градење на своите кадровски политики и ангажирање на кадар.

Во насока на подобро управување со човечките ресурси и јакнење на капацитетите на организациско управување, Агенцијата ќе спроведе Функционална анализа која ќе ги даде основите за идното менаџирање на институцијата и евентуална потреба од одредени структурни промени, особено имајќи ги предвид предизвиците со кои ќе се соочи институцијата во услови на ново регулаторно опкружување и современи барања на поштенскиот пазар.

Успехот на Агенцијата за пошти зависи од успехот на секој поединец во истата таа институција. Доколку имаме успешни вработени кои заедно работат за да ги постигнат организациските цели, тогаш успехот за Агенцијата е неизбежен. Но, успехот на институцијата тесно е поврзан со соодветните инфраструктурни, технички и работни услови. Праксата покажува дека техничко технолошката опременост меѓу другото и предуслов за непречено извршување на работните задачи и за успешно функционирање на организацијата.

Оттаму, а се со цел на извршувањето на активностите од надлежност на Агенцијата за пошти планирани за 2022 година, потребно е соодветно

ниво на материјална и техничка опременост на институцијата. Во годината која претстои, Агенцијата ќе направи набавка на службено возило, врз основа на реалните потреби за секојдневно нормално одвивање на работата.

10.1. Планирање и спроведување на процесот на стручното усовршување и оспособување на вработените

Агенцијата ќе продолжи да инвестира во стручното усовршување и оспособување на вработените, преку кои ќе се обезбеди развој на неопходните знаења и вештини за извршување на работните задачи според висок професионален стандард.

Имајќи во предвид дека реалното утврдување на потребите за унапредување, развивање на квалитетот и подигање на нивото на знаење и вештини, ќе придонесе и за ефективност во работењето, Агенцијата ќе донесе Годишен план за обуки за вработените за 2022 година.

На тој начин ќе се обезбеди систематски приод во координацијата, планирањето и спроведувањето на процесот на стручното усовршување и оспособување на вработените. Процесот на стручно усовршување и оспособување на вработените ќе се реализира преку различни форми на учење и стекнување на нови знаења и вештини: семинари, работилници, курсеви, учења на далечина, конференции, студиски посети и слично.

10.2. Споделување и размена на стекнатото знаење и вештини

Агенцијата ќе започне со организирање на внатрешни обуки т.н. сесии за учење на тимот на кои вработените ќе ги пренесуваат знаењата и искуствата стекнати во текот на некоја програма за стручно усовршување која ја посетиле или ќе се обработуваат теми кои се актуелни за пазарот на поштенските услуги, а кои влијаат врз секојдневното работење на институцијата.

10.3.Градење на тимски дух и создавање на добра работна средина

Имајќи во предвид дека тимот и тимската работа нудат можност да се постигнат успешни резултати со заеднички напори, вештини, цели и заедничка одговорност, Агенцијата ќе продолжи со организирање на тим билдинг настани кои претставуваат успешна функционална алатка за добро менаџирање со човечките ресурси и за градење на тимскиот дух. Сето тоа ќе придонесе за создавање на позитивна работна средина, но и ќе овозможи зголемување на мотивацијата кај вработените за постигнување на заедничката цел, личен развој, зајакнување и подобрување на ефикасноста на тимот, зајакнување на довербата кај членовите на тимот и слично.

Меѓудругото, успехот на секоја организација зависи од тоа колку добро нејзините вработени комуницираат и работат заедно на задачите. Тимската работа е суштински дел од секојдневните организациски активности затоа што ќе обезбеди информации, мотивација и разумни одлуки.

10.4.Меѓусекторска соработка и комуникација

Преку подобрување на квалитетот на работата и негување продуктивни и емпатични односи меѓу вработените, во Агенцијата креираме работна култура каде се вреднува соработката. Придобивките од одлична комуникација и соработка меѓу вработените се многубројни, па затоа Агенцијата ќе настојува и во иднина вработените од различни директорати да работат на заеднички проекти и задачи, со цел да се користат различни способности и компетенции во рамките на поединечните компоненти. Ваквите меѓу секторски работни групи носат (task force), пошироки и поразновидни перспективи, го подобруваат учењето нови вештини и го поддржуваат индивидуалното учење и развој на секое ниво.

10.5.Дигитализација на работните процеси

Во насока на дигитална трансформација, која се однесува не само употреба на технологии и алатки, Агенцијата континуирано ќе вложува во

нови софтверски апликации и надградба на постојните софтверските капацитети. Во таа насока, а имајќи ја предвид определбата на Агенцијата за дигитализација на севкупните процеси и воведување на нови ИТ алатки во работните процеси ќе се направи набавка на:

 Document Management System апликацијата Модернизација на системот за електронско управување со документи (ДМС), со цел зголемување на употребата на електронски системи за управување со документи во институцијата.

Преку овој систем ќе се обезбеди ефикасност и брзина на процесите во Агенцијата. Во натамошна фаза ќе се овозможи надградба и ќе се додадат нови модули кои ќе придонесат за уште поуспешно функционирање, поголема брзина при обработка на податоците и поголема капацитетност на системот.

10.6.Систем за менаџмент со квалитет

Имплементацијата на системот за менаџмент со квалитет согласно стандардот ISO 9001:2015, за Агенцијата за пошти ќе значи примена во принципите за квалитет во сите сегменти од нејзиното работењето. Првата фаза од имплементацијата на стандардот за квалитет е завршена, кон крајот на 2021 година. Следува втората фаза, која ќе значи проверка од страна на овластено сертификационо тело и добивање на ISO 9001:2015 сертификат и одржување на системот за менаџмент со квалитет.

11.Транспарентност и информирање

Пристапот на Агенцијата за пошти кон транспарентноста и нејзиното разбирање е во рамките на практиките на добро управување.Подигањето на нивото на транспарентност на институцијата ќе води и кон зголемување на довербата во самата институција како од општата јавност така и од заинтересираните страни.

Агенцијата за пошти и во наредниот период ќе ја практикува “активната транспарентност” односно ќе го применува концепт на самоиницијативно објавување на значајни документи од областа на

поштенските услуги, но и информации за буџетското и програмското работење на својата интернет страница.

Со оваа пракса на објавување на документи и информации ќе овозможиме јавноста континуирано да биде информирана за регулаторните мерки и одлуките што ги засегаат сите чинители на пазарот на поштенските услуги. Со оваа пракса ќе се поттикне подобро управување со информациите, подобрување на внатрешниот тек на информациите и зголемена ефикасност на самата институција.

Мерките за зголемување на транспарентност ќе ги прошириме и со усвојувањето на Стратегијата за спречување на корупцијата и судирот на интереси за периодот од 2022 до 2024 година, како и со донесувањето на интерната процедура за спроведување на постапките за јавни набавки и реализација на договорите.

Во таа насока на зголемување на транспарентноста, се и јавните состаноци (кои ќе се одржуваат најмалку двапати годишно) на Агенцијата на кои ќе информира за своите завршени и идни активности кои се во насока на промовирање на правата на корисниците, потоа за квалитетот на универзалната услуга, како и за дејностите кои се од делокругот на целокупното работење на Агенцијата.

Агенцијата проактивно ќе се вклучи со издавање на препораки и насоки за тоа како давателите на поштенски услуги да бидат потранспарентни и какви информации поврзани со тековното работење ќе треба да споделуваат со јавноста, воедно исполнувајќи ги законските обврски.

11.1.Известувања и објавување на информации и податоци согласно Законот за поштенските услуги и подзаконските акти

Агенцијата ќе започне во реално време на поднесување и транспарентно со автоматска обработка врз основа на однапред зададени параметри и индикатори да ги објавува на својата веб страница сите податоци и информации кои пристигнуваат до институцијата, а се од значење за развој на поштенскиот пазар.

Имајќи ја предвид нејзината надзорна функција над давателите на поштенските услуги во сегментот на слободен пазар, Агенцијата во

континуитет ќе преземе активности со цел навремено запознавање и известување за обврските и регулаторните мерки.

11.2. Ажурирање на веб-страницата на Агенцијата

Заради навремено и континуирано информирање на сите чинители на поштенскиот сектор како и заради транспарентното работење, Агенцијата континуирано преку својата веб страница ќе известува за состојбата на поштенскиот пазар во Република Северна Македонија.

Во таа насока, преку овој електронски медиум, Агенцијата ќе објавува информации поврзани со нејзината работа, работата на давателите на поштенските услуги и ќе споделува новости од меѓународниот поштенски сектор.

Содржините кои што се ќе објавуваат на веб страницата www.ap.mk, истовремено ќе се преземаат и ќе се споделуваат на социјалната мрежа Facebook на која што е креиран сопствен профил на Агенцијата.

11.3. Проектни активности и организирање на настани

Активностите поврзани со проекти и организирање на настани ќе се спроведуваат со цел да се воведат одредена новина во работењето, да се промовира дејноста на Агенцијата и да се обезбеди поголема транспарентност, се со цел унапредување на тековното работење.

→ Одбележување на Светскиот ден на поштата, и

→ Организирање настани со претставници на давателите на поштенски услуги на стручни теми, преку работилници, тркалезни маси, панел дискусии.

11.4. Слободен пристап до информации од јавен карактер

Пристапот до информациите од јавен карактер е клучна компонента при функционирањето на Агенцијата за пошти. За Агенцијата за пошти како имател на информации од јавен карактер, пристапот до

информациите од јавен карактер преставува еден вид коректив за работењето на самата институција.

Во насока на соодветно операционализирање на начелото натранспарентност и негово одржливо, континуирано практикување низ работењето на Агенцијата за пошти, ќе се направат соодветни измени во Правилникот за начинот на обезбедување на транспарентност во работењето на Агенцијата за пошти и за начинот на објавување на податоците поврзани со работењето на давателите на поштенски услуги.

Измените на Правилникот ќе бидат усогласени со актуелниот Закон за поштенски услуги и со новиот Закон за слободен пристап до информации од јавен карактер и Законот за користење на податоци од јавниот сектор.

11.5.Соработка со медиуми

За афирмација и информираност за работата и надлежностите на Агенцијата за пошти, неопходна е и соработката со медиумите.

Како и во изминатиот период, така и во иднина, Агенцијата ќе информира за нејзините натамошни планови и активности кои се однесуваат на поштенскиот пазар, растот на истиот, информации за корисниците на услугите како и за новини во дејноста.

Со цел зголемување на видливоста и препознатлива промоција на Агенцијата во наредната година ќе се зголеми медиумска присутност на Агенцијата за пошти во функција на информирање за нејзината работа и активности.

11.6.Награда за најдобар труд на тема од пазарот на поштенски услуги

Со цел да се подигне јавната свест за значењето на поштенскиот пазар како и стимулирање на развојот на научната мисла и изработка на трудови од областа на поштенските услуги, Агенцијата за пошти и наредната година ќе распише конкурс за доделување на награда за најдобра сторија, есеј или научен истражувачки труд. Притоа, ќе се земат во предвид актуелни теми од областа на пазарот на поштенските услуги.

11.7. Информативна Е- брошура

Агенцијата во 2022 година ќе изработи информативна е-брошура која ќе биде наменета за пошироката јавност, при што на едноставен начин ќе ги доближи основните концепти и поими од областа на пазарот на поштенските услуги, како и најчесто поставувани прашања од областа на поштенските услуги и регулирање на поштенскиот пазар.

12. Зајакнување на соработката со домашни и меѓународни институции

12.1. Соработка со домашни институции

Поттикнување на одржлив развој на поштенскиот сектор кој ќе нуди квалитетни поштенски услуги е основата на нашата визија за тоа што треба да преставува еден одржлив и развиен пазар. Во исполнување на нашата цел ќе соработуваме со креаторите на политиките, останатите регулатори и учесниците на пазарот на поштенските услуги, се со цел унапредување на регулативата и практики согласно новите пазарни трендови.

12.1.1. Соработка со Министерството за транспорт и врски

Агенцијата за пошти и понатаму ќе продолжи во континуитет да соработува со надлежното Министерство за транспорт и врски во делот на изготвување на предлог законска регулатива од областа на поштенската дејност, како и на Стратегијата за развој на поштенските услуги.

12.1.2. Соработка со Царинската Управа, Државен пазарен инспекторат, Управа за јавни приходи

Во 2022 година, Агенцијата со свои предлози и иницијативи ќе продолжи да учествува во работата на работната група за сузбивање на сивата економија каде преку конструктивен дијалог ќе придонесе за креирање на политики за сузбивање на сивата економија. Решавањето на проблемот со сивата економија во поштенскиот сектор мора да има и широка меѓуинституционална соработка со Царинската управа, Државниот пазарен инспекторат и со Управата за јавни приходи.

Заедничкото учество во решавање на проблемот со сивата економија во поштенскиот сектор и со начинот на работење со готовина при достава на пратки со откупнина, ќе значи и креирање посоодветна и сигурна деловна клима за раст на пазарите на поштенски услуги за пакети.

12.1.3. Соработка со Комисијата за заштита на конкуренцијата

Со склучување на нов Меморандум за соработка со Комисијата за заштита на конкуренцијата ќе се зајакне меѓусебната соработка, со цел унапредување и заштита на конкуренцијата на пазарот на поштенски услуги според објективни, транспарентни и недискриминаторни услови, на постепен и контролиран начин, како и поефикасна примена на правилата за конкуренција на поштенскиот пазар.

12.1.4. Соработка со Нотарската Комора на Република Северна Македонија

Со цел подигнување на нивото на меѓуинституционалната соработка со Нотарската комора, (која ќе биде во насока на адресирање на предизвиците и проблемите, но и изнаоѓање решенија за унапредување на праксата во двата сектора нотаријатот како масовни испраќачи на пошта и во поштенскиот сектор-, кои се неопходно поврзани во пазарниот сегмент за писма), во наредната година Агенцијата ќе иницира склучување на Меморандум за соработка во кој ќе бидат опфатени наведените прашања.

12.1.5. Соработка со единиците на локалната самоуправа и Агенцијата за катастар на недвижности

Во следната година, Агенцијата планира посветено да работи на интензивирање на меѓу институционалната соработка со единиците на локална самоуправа и Агенцијата за катастар и недвижности која ќе резултира со целосна имплементација на адресниот систем во насока на поквалитетна достава на поштенските пратки.

12.1.6. Соработка со Институт за стандардизација на Република Северна Македонија

Како резултат на докажаната и потврдена соработка со Институтот за стандардизација на Република Северна Македонија, двете институции и во следната година, ќе ја продолжат соработката која ќе придонесе за имплементација на меѓународните стандарди кои се однесуваат на поштенската област.

12.1.7. Соработка со Организација на потрошувачи на Македонија

Во 2022 година ќе се интензивира соработката меѓу Агенцијата и Организацијата на потрошувачите на Македонија, во насока на реализација на проектите и активностите кои се дел од склучениот Меморандум за соработка, а се во насока на заштита на интересите на физичките лица кои се јавуваат како потрошувачи и корисници на поштенските услуги во Република Северна Македонија.

Во соработка со Организацијата на потрошувачите на Македонија, на давателите на поштенските услуги ќе им биде презентираан сертификатот „Фер со потрошувачот“ - заснован на ISO 26000, со кој се потврдува дека компаниите имаат јасно дефинирани правила за заштита на безбедноста и здравјето на потрошувачите, користат фер пазарни практики, применуваат спогодбено решавање поплаки и спорови, ја штитат приватноста на потрошувачите и се грижат за влијанието на производите врз животната средина.

12.2. Меѓународна соработка

Продлабочување и зајакнување на меѓународната соработка, во наредната година ќе биде еден од приоритетите, особено имајќи ја предвид потребата од размена на искуства и експертиза и стекнување на знаење при хармонизација на законската регулатива.

Соработката ќе продолжи и во наредната година преку интензивно учество на работилници, состаноци, семинари, конференции, форуми и саеми поврзани со поштенските услуги. Тоа ќе биде можност и за превземање на дополнителни иницијативи за реализирање на активности од заеднички интерес и промовирање на Агенцијата.

12.2.1.Соработка со Европската група на поштенски регулатори (ERGP)

Агенцијата за пошти и во 2022 година, во насока на понатамошна хармонизација на националната регулатива во делот на поштенските услуги преку стекнување на искуства и знаења, како и компаративни анализи од најдобрите европски практики континуирано, ќе учествува на состаноците на работните групи во рамките на ERGP, и тоа:

- Работна група за пристап;
- Работна група за корисници и пазарни индикатори;
- Работна група за прекугранична достава на пакети;
- Работна група за регулаторна легислатива, и
- Работна група за алатки на регулација.

12.2.2.Соработка со Светскиот поштенски сојуз (UPU)

Агенцијата ќе продолжи со посветена работа на задачите и активностите во рамки на Светскиот поштенски сојуз кои произлегуваат од Светската поштенска конвенција и правилниците за писмоносни услуги и пакети, донесени врз основа на истата.

12.2.3.Соработка со Европскиот комитет за поштенски регулации (CERP)

Вршењето на работи од надлежност на Агенцијата налага и соработка со Европскиот комитет за поштенски регулации за пошти, кои ќе бидат насочени кон анализи, препораки и извештаи за прашања од регулаторен аспект од областа на поштенските услуги и потребата од воспоставување на соработка со други релевантни тела од областа на поштенските услуги.

Во таа насока, Агенцијата за пошти ќе учествува во активности на:

- Работната група за поштенска политика, и
- Работната група од прашања за UPU.

12.2.4.Регионална и билатерална соработка

Во 2022 година, Агенцијата со свои преставници ќе учествува во регионални активности и состаноци во насока на стекнување на нови знаења и искуства кои ќе послужат за подобро справување со предизвиците и промените во поштенскиот сектор.

Агенцијата ќе работи и на зајакнување на регионалната соработка од аспект на размена на податоци и информации која ќе се одвива преку потпишување на билатералните меморандуми за соработка со регулаторните тела од регионот.

Проект за откривање на илегална трговија на оружје, негови делови и компоненти на муниција во поштенскиот и курирски сообраќај

Во рамките на соработката со Канцеларијата на Обединети Нации за дрога и криминал (UNODC), Агенцијата ќе биде дел од меѓународниот проект за техничка помош „Поддршка за подобрување на меѓународна соработка за криминални работи“, кој ќе се имплементира од страна на Канцеларијата на Обединети Нации за дрога и криминал (UNODC), преку св Светска програма за оружје (GFP) и INTERPOL. Агенцијата во 2022 година, активно ќе учествува во Проектот во рамките на своите законски надлежности и овластувања.

TAIEX

Во рамките на соработката со Секретаријатот за европски прашања при Владата на Република Северна Македонија и Делегацијата на Европска Унија во Скопје, Агенцијата ќе го финализира TAIEX проектот за подобрување на капацитетите на Агенцијата за пошти во делот на анализа на пазарот на поштенските услуги.

Во 2022 година Агенцијата ќе продолжи со користењето на финансиска поддршка преку TAIEX Инструментот за техничка помош и размена на информации на Директоратот за проширување на Европската Комисија, со цел пренесување на практично искуство од регулаторните тела на земји членки на ЕУ во имплементација на европските директиви.

ФИНАНСИСКИ ПЛАН НА АГЕНЦИЈА ЗА ПОШТИ ЗА 2022 ГОДИНА

Агенцијата за пошти тргнувајќи од планираните активности и задачи предвидени во Програмата за работа за 2022 година, изготви Финансиски план за 2022 година во кој е извршена проценка на расходите и приходите потребни за реализација на истите, а во насока на извршување на надлежностите утврдени со Законот за поштенските услуги.

Финансискиот план за 2022 година е изготвен согласно член 23 од Законот за поштенските услуги во кој се содржани детални податоци (по аналитички конта) за предвидените приходи и трошоци за 2022 година и споредбени показатели на предвидените приходи и расходи за 2022 и 2021 година.

Во прилог Ви ги презентираме:

- Финансискиот план за 2022 година,
- Споредбените показатели за планираните приходи и расходи за 2022 и 2021 година и
- Образложението за Финансискиот план и Споредбените показатели.

ФИНАНСИСКИ ПЛАН ЗА 2022 година**1. ПРИХОДИ**

Кonto	Опис на Konto	Планиран износ 2022
72	Приходи од камати и позитивни курсни разлики	4,900,000.00
720	Приходи од камати	4,895,000.00
72002	Приходи од камати-даватели на поштенски услуги	4,895,000.00
721	Приходи од позитивни курсни разлики	5,000.00
72101	Приходи од позитивни курсни разлики	5,000.00
75	Сопствени приходи	26,000,000.00
750	Сопствени приходи - приходи од годишен надоместок од давателите на поштенските услуги	26,000,000.00
75001	Сопствени приходи од годишен надоместок од давателите на поштенски услуги	26,000,000.00
76	Други приходи	1,100,000.00
760	Други приходи	1,100,000.00
7600	Други приходи	900,000.00
77	Пренесен дел од вишокот на приходи од претходната година	5,500,000.00
770	Пренесен дел од вишокот на приходи од претходната година	5,500,000.00
77001	Пренесен дел од вишокот на приходи од претходната година	5,500,000.00
7	ВКУПНО ПРИХОДИ	37,300,000.00

2. РАСХОДИ

Кonto	Опис на Konto	Планиран износ 2022
40	МАТЕРИЈАЛНИ РАСХОДИ, УСЛУГИ И АМОРТИЗАЦИЈА	2,796,000.00
400	Потрошени материјали	383,000.00
40000	Потрошено гориво	72,000.00
40001	Потрошени канцелариски материјали	100,000.00
40003	Други административни материјали	20,000.00
40004	Други потрошени материјали	40,000.00
40010	Потрошена вода	15,000.00
40011	Други комунални услуги-губретарина	16,000.00
40012	Весници и списанија	10,000.00
40013	Стручна литература	50,000.00
40021	Ситен инвентар	60,000.00
401	Потрошена енергија	640,000.00
40100	Кондиционирање (греење, ладење)	450,000.00

40102	Електрична енергија	190,000.00
403	Други услуги	583,000.00
40301	Пошта	45,000.00
40304	Регистрација и испитување на возило	10,000.00
40305	Телефон и телефакс	40,000.00
40306	Услуги за копирање, печатење и издавање	30,000.00
40307	Службен весник	20,000.00
40308	Надомест за паркинг простор	51,000.00
40309	Чистење на деловни простории	120,000.00
40313	Други услуги (изнајмување, дезинфекција и сл.)	91,000.00
40310	Поправка и одржување на компјутерска опрема	36,000.00
40314	Поправка и сервисирање на возила	61,000.00
40315	Поправка и одржување на останата опрема	36,000.00
40318	Поправка и одржување на софтвер за сметководство	43,000.00
404	Превозни-транспортни услуги	25,000.00
40401	Превозни-транспортни услуги	25,000.00
405	Издатоци за реклама, пропаганда и репрезентација	180,000.00
40501	Издатоци за репрезентација	180,000.00
408	Наемнини	985,000.00
40801	Наемнини за канцелариски простор	985,000.00
41	ДРУГИ РАСХОДИ	9,362,000.00
410	Провизија за платен промет	58,000.00
41000	Провизија за платен промет	48,000.00
41001	Провизија за купопродажба на девизи	10,000.00
412	Премии за осигурување	60,000.00
413	Дневници за службени патувања и патни трошоци	1,500,000.00
414	Надоместоци на трошоци на работници	700,000.00
415	Негативни курсни разлики	6,000.00
416	Членарини	5,000.00
417	Интелектуални и други услуги	6,730,000.00
41701	Други услуги-хост за интернет страна	20,000.00
41790	Други услуги (фотограф, монтажа и сл.)	72,000.00
41791	Други услуги - превод	301,000.00
41710	Надомест за Комисија - тековна година	3,000,000.00
41712	Надомест по договор	180,000.00
41716	Надомест на трошоци на членови на Комисијата - тековна година	130,000.00
41721	Ревизија на финансиски извештаи	100,000.00
41722	Консултантски услуги	812,000.00
41723	Услуги за истражување на пазарот	362,000.00
41734	Обуки за стручно усовршување	250,000.00
41735	Услуги за привремени вработувања	1,503,000.00
418	Останати други расходи	303,000.00
41801	Други расходи (огласи, стандарди, извршители и сл.)	300,000.00
41820	Камата за придонеси и даноци од плата	2,500.00
41826	Камата за задоцнето плаќање	500.00
44	КАПИТАЛНИ И ДРУГИ СРЕДСТВА	1,632,000.00
440	Средства за градежни објекти-уредување и адаптација	120,000.00
441	Средства за опрема	1,512,000.00

4410	Средства за мебел	71,000.00
4410	Средства за компјутерска опрема	180,000.00
4410	Средства за компјутерски софтвер	61,000.00
4410	Средства за патничко возило	1,200,000.00
46	ПЛАТИ И НАДОМЕСТИ НА ПЛАТИ	23,000,000.00
460	Вкалкулирани плати	23,000,000.00
4600	Основни плати	15,110,000.00
4600	Придонеси од плати	7,890,000.00
47	ДАНОЦИ И ПРИДОНЕСИ КОИ НЕ ЗАВИСАТ ОД РЕЗУЛТАТОТ	510,000.00
470	Даноци и придонеси кои не зависат од резултатот	510,000.00
47001	Персонален данок - Надомест за Комисија - тековна година	334,000.00
47003	Персонален данок - Комисија (надомест на трошоци) - тековна година	14,500.00
47004	Персонален данок - Договор	20,000.00
47006	Персонален данок - други исплати	141,500.00
4	ВКУПНО РАСХОДИ	37,300,000.00

останати расположливи средства	0.00
---------------------------------------	-------------

Споредбени показатели на планиран Финансиски план за 2022 и 2021 година

1. ПРИХОДИ

Кonto	Опис на Konto	Планиран износ 2022	Планиран износ 2021	споредбен показател на планирани приходи (%)
1	2	3	3	5=3/4*100
72	Приходи од камати и позитивни курсни разлики	4,900,000.00	2,900,000.00	168.97%
720	Приходи од камати	4,895,000.00	2,895,000.00	169.08%
721	Приходи од позитивни курсни разлики	5,000.00	5,000.00	100.00%
75	Сопствени приходи	26,000,000.00	24,000,000.00	108.33%
750	Сопствени приходи - приходи од годишен надоместок од давателите на поштенските услуги	26,000,000.00	24,000,000.00	108.33%
76	Други приходи	1,100,000.00	1,600,000.00	68.75%
760	Други приходи	900,000.00	1,600,000.00	56.25%
77	Пренесен дел од вишокот на приходи од претходната година	5,500,000.00	4,500,000.00	122.22%
770	Пренесен дел од вишокот на приходи од претходната година	5,500,000.00	4,500,000.00	122.22%
7	ВКУПНО ПРИХОДИ	37,300,000.00	33,000,000.00	113.03%

2. РАСХОДИ

Кonto	Опис на Konto	Планиран износ 2022	Планиран износ 2021	споредбен показател на планирани расходи (%)
1	2	3	3	5=3/4*100
40	МАТЕРИЈАЛНИ РАСХОДИ, УСЛУГИ И АМОРТИЗАЦИЈА	2,796,000.00	2,913,000.00	95.98%
400	Потрошени материјали	383,000.00	413,000.00	92.74%
401	Потрошена енергија	640,000.00	430,000.00	148.84%
403	Други услуги	583,000.00	610,000.00	95.57%
404	Превозни-транспортни услуги	25,000.00	25,000.00	100.00%
405	Издатоци за реклама, пропаганда и репрезентација	180,000.00	450,000.00	40.00%
408	Наемнини	985,000.00	985,000.00	100.00%

41	ДРУГИ РАСХОДИ	9,362,000.00	9,784,000.00	95.69%
410	Провизија за платен промет	58,000.00	58,000.00	100.00%
412	Премии за осигурување	60,000.00	60,000.00	100.00%
413	Дневници за службени патувања и патни трошоци	1,500,000.00	1,500,000.00	100.00%
414	Надоместоци на трошоци на работници	700,000.00	800,000.00	87.50%
415	Негативни курсни разлики	6,000.00	6,000.00	100.00%
416	Членарини	5,000.00	4,000.00	125.00%
417	Интелектуални и други услуги	6,730,000.00	7,050,000.00	95.46%
418	Останати други расходи	303,000.00	306,000.00	99.02%
44	КАПИТАЛНИ И ДРУГИ СРЕДСТВА	1,632,000.00	941,000.00	173.43%
440	Средства за градежни објекти-уредување и адаптација	120,000.00	360,000.00	33.33%
441	Средства за опрема	1,512,000.00	581,000.00	260.24%
46	ПЛАТИ И НАДОМЕСТИ НА ПЛАТИ	23,000,000.00	18,850,000.00	122.02%
460	Вкалкулирани плати	23,000,000.00	18,850,000.00	122.02%
47	ДАНОЦИ И ПРИДОНЕСИ КОИ НЕ ЗАВИСАТ ОД РЕЗУЛТАТОТ	510,000.00	512,000.00	99.61%
470	Даноци и придонеси кои не зависат од резултатот	510,000.00	512,000.00	99.61%
4	ВКУПНО РАСХОДИ	37,300,000.00	33,000,000.00	113.03%

останати расположливи средства	0.00	0.00
--------------------------------	------	------

Во врска со доставениот Финансиски план на Агенцијата за пошти за 2022 година и Споредбените показатели во однос на 2021 година, Ви го презентираме следното

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ

1. ПРИХОДИ

- Приходите од камати (конто 720) се приходи од камати за ненавремено плаќање на годишниот надоместок од страна на давателите на поштенски услуги и истите се планирани во износ од 4.895.000 денари. Планираниот износ на оваа приходна ставка е поголем во однос на планираниот износ за 2021 година за 69,08%, поради фактот што при планирањето на оваа приходна ставка земени се во предвид ненаплатените побарувања за камати од 2019 година – во износ од околу 1.345.000 денари, ненаплатените побарувања за камати од 2020 година – во износ од околу 1.470.000 денари и пресметаните побарувања за камати од тековната 2021 година во износ од околу 1.225.000 денари, како и проценката на приходите од камати за следната 2022 година во износ од околу 855.000 денари. При планирањето на оваа приходна ставка го имаме во предвид искуството и праксата при начинот на плаќање на надоместоците од давателите на поштенски услуги низ годините наназад.

- Приходите од позитивни курсни разлики (конто 721) се приходи кои се јавуваат при девизни приливи и одливи и истите се планирани во износ од 5.000 денари, износ кој е еднаков со планираниот во 2021 година.

- Сопствени приходи - приходи од годишен надоместок од давателите на поштенските услуги (конто 750) се приходи од надоместоците кои давателите на поштенски услуги се должни да ги платат на Агенцијата на годишно ниво согласно Законот за поштенските услуги, а кои се пресметуваат како производ од бројот на поени на секој давател на поштенски услуги и вредноста на поенот. За 2022 година на ова конто се планирани 26.000.000 денари, кои е планирано да се обезбедат од еден давател на поштенски услуги со Индивидуална дозвола и четириесет и два даватели на поштенски услуги со Општо овластување. Планираниот износ на оваа приходна ставка е поголем во однос на планираниот износ за 2020 година за 8,33%, како резултат на фактот што во Годишната програма за 2022 година Агенцијата има планирано низа активности кои ќе предизвикаат поголеми расходи во однос на 2021 година, а кои детално се објаснети подолу во образложението.

- Други приходи (конто 760) се планирани во износ од 900.000 денари и истите вклучуваат приходи од надоместоци за службени патувања (кога службените патувања се на товар на организаторот), приходи од меѓународна помош и поддршка во одредени сегменти во функционирањето на Агенцијата и други видови на приходи кои не се опфатени со останатите приходни ставки. Во текот на 2022 година Агенцијата за пошти очекува реализација на проекти со користење на меѓународните инструменти за помош и поддршка, за кои постапката е започната во тековната година. Планираниот износ на оваа приходна ставка е помал во однос на планираниот износ за 2021 година како резултат на фактот што во текот на 2022 година се очекува помал број на службени патувања во странство кои би биле на товар на организаторот на состанокот/патувањето.

- На конто 770 е евидентиран вишокот на приходи од претходната 2021 година во износ од 5.500.000 денари, чиј точен износ ќе се утврди со Годишната сметка на Агенцијата за 2021 година, а истиот се пренесува во Финансискиот план за 2022 година согласно член 23 став 3 од Законот за поштенските услуги. Овие средства се користат за потребите на редовното работење на Агенцијата во првите месеци од годината, додека не се реализираат побарувањата од давателите на поштенски услуги врз основа на Решенијата за годишен надомест. Планираниот износ на оваа приходна ставка е поголем во однос на планираниот износ за 2021 година за 22,22%, согласно проценките за износот кој би се пренел во 2022 како вишок на приходи утврден врз основа на Годишната сметка за 2021 година. Износот на оваа приходна ставка е резултат на ненавременото плаќање на надоместоците кон Агенцијата од давателите на поштенските услуги, пред се од АД Пошта на Северна Македонија АД Скопје, што ја оневозможува целосната реализација на планираните активности во Годишната програма и води кон голем износ на нереализирани финансиски средства, односно кон голем вишок на приходи за пренос во следната година.

2. РАСХОДИ

- Потрошените материјали (конто 400) се планирани во износ од 383.000 денари и истите вклучуваат: трошоци за гориво за службените возила кои се користат за вршење на надлежностите за надзор над давателите на поштенски услуги и за останати службени потреби, трошоци за канцелариски материјали, расходи за вода и други комунални услуги поврзани со деловните простории, расходи за весници, списанија и стручна литература за потребите на вработените во Агенцијата, расходи за ситен инвентар и други административни и потрошени материјали утврдени според трошоците за истите во претходната година и проценките за потребите во тековната година.

Планираниот износ на оваа расходна ставка е помал од планираниот износ во 2021 година за 7,26% како резултат на помалиот износ на планирани трошоци за комунални услуги (потрошена вода) и други административни и потрошени материјали, согласно искуството од 2021 година и планираните потреби за 2022 година.

- Потрошената енергија (конто 401) вклучува расходи за електрична енергија и кондиционирање (греење/ладење) за деловните простории на Агенцијата. Оваа расходна ставка е планирана во износ од 640.000 денари кој е утврден врз основа на добиените фактури за 2021 година и очекувањата за движење на цените во 2022 година.

Планираниот износ на оваа расходна ставка е поголем од планираниот износ во 2021 година за 48,84% како резултат на искуството со реализираните трошоци во текот на 2021 година (прва целосна календарска година на користење на новите деловни простории на Агенцијата) и очекувањата за зголемување на цената на електричната енергија во 2022 година.

- Расходите за други услуги (конто 403) се планирани во износ од 583.000 денари и истите вклучуваат: расходи за пошта, телефон и интернет, расходи за паркинг простор, регистрација и испитување на службените возила на Агенцијата, расходи за поправка, сервисирање и одржување на опремата и софтверот на Агенцијата, трошоци за копирање, печатење и издавање за потребите на Агенцијата, расходи за Службен весник на Република Северна Македонија, расходи за чистење на деловните простории и други расходи (изнајмување, дезинфекција и сл.).

Планираниот износ на оваа расходна ставка е помал во однос на планираниот износ во 2021 година за 4,43%, како резултат на помалиот

планиран износ на расходните ставки за телефон и интернет (во Агенцијата не се користат службени мобилни телефони), за услуги за копирање, печатење и издавање и за услугите за чистење на деловните простории, согласно искуството од реализираните расходи во 2021 година.

- **Расходите за превозни-транспортни услуги (конто 404)** се планирани во износ од 25.000 денари и истите опфаќаат трошоци за транспортни услуги за потребите на Агенцијата за пошти, поврзани со активностите предвидени во програмата за работа за 2022 година, а посебно за активностите за надзор и контрола над давателите на поштенски услуги и меѓународната соработка.

Планираниот износ на оваа расходна ставка е еднаков со планираниот износ во 2021 година.

- **Издатоците за реклама, пропаганда и репрезентација (конто 405)** се планирани во износ од 180.000 денари и истите вклучуваат трошоци за репрезентација (храна и пијалаци, угостителски услуги и набавка на репрезентативен материјал).

Овие расходи се во функција на претставување на Агенцијата пред учесниците во поштенскиот сектор, како и презентирање и информирање на јавноста за работата и надлежностите на Агенцијата во насока на подигнување на јавната свест за поштенските услуги. Во годишната програма за работа на Агенцијата предвидени се активности кои наметнуваат потреба од расходи за репрезентација како што се активностите за организирање на јавни состаноци и презентирање на работењето, односно презентирање на разни извештаи и анализи изготвени од страна на Агенцијата во насока на јакнење на транспарентноста на Агенцијата, организирање на состаноци со тела кои се вклучени во поштенската проблематика и организирање на билатерални средби со регулатори од поштенската област. Планираниот износ на оваа расходна ставка е помал во однос на планираниот износ во 2021 година за 60%, како резултат на помалиот износ на планираните расходи и за репрезентација и за реклама и пропаганда.

- **Расходите за наемнини (конто 408)** се планирани во износ од 985.000 денари и истите вклучуваат трошоци за наем на деловните простории на Агенцијата лоцирани во Градскиот Трговски Центар во Скопје.

Планираниот износ на оваа расходна ставка е еднаков со планираниот износ во 2021 година.

- **Провизијата за платен промет (конто 410)** е планирана во износ од 58.000 денари согласно тарифите за провизии за платен промет на банките

депоненти на Агенцијата за пошти и провизиите кои се плаќаат при откуп на девизи за службените патувања во странство и при финансиските трансакции со коминтенти од странство.

Планираниот износ на оваа расходна ставка е еднаков со планираниот износ во 2021 година.

- **Расходите за осигурување (конто 412)** се планирани во износ од 60.000 денари и истите вклучуваат осигурување на службените возила и опремата на Агенцијата за пошти, како и колективно осигурување од незгода на вработените во Агенцијата. Износот на расходите за осигурување е пресметан врз основа на цените на осигурителните компании за овие видови на осигурување и истиот е еднаков со планираниот износ во 2021 година.

- **Трошоците за службени патувања (конто 413)** вклучуваат трошоци за дневници, сместување, превоз и останати трошоци поврзани со службените патувања во земјата и странство. Овие трошоци се планирани во износ од 1.500.000 денари и се во согласност со активностите предвидени во програмата за работа за 2022 година. Имено, оваа ставка вклучува расходи за планираните службени патувања во земјата како и службените патувања во странство на Директорот и вработените во Агенцијата за пошти и тоа пленарни седници и работни групи организирани од Европскиот комитет за поштенска регулација (CERP), тематско учество во работните активности на Европската група на поштенски регулатори (ERGP), соработка со Светскиот поштенски сојуз (UPU), учество на работни состаноци на Европската Комисија, учество на други меѓународни конференции и настани од областа на регулацијата на пазарот на поштенските услуги, билатерални посети на други национални регулаторни тела од областа на поштенските услуги, како и учество на обуки, работилници и семинари во насока на јакнење на институционалните капацитети на Агенцијата за пошти.

Планираниот износ на оваа расходна ставка е еднаков со планираниот износ во 2021 година.

- **Надоместоците на трошоци на работници (конто 414)** се планирани во износ од 700.000 денари согласно предвидените надоместоци во колективниот договор на Агенцијата за пошти. Оваа расходна ставка опфаќа исплата на парична помош во случај на смрт на вработен, смрт на член на семејно домаќинство, елементарни непогоди, регрес за годишен одмор и други надоместоци на вработените предвидени во Колективниот договор.

Планираниот износ на оваа расходна ставка е помал во однос на планираниот износ во 2021 година за 12,5%, како резултат на фактот што во 2022 година нема вработени кои ги исполнуваат условите за исплата на надоместок за јубилејна награда.

- **Негативните курсни разлики (конто 415)** се планирани во износ од 6.000 денари и истите се јавуваат при приливи и одливи на девизни средства.

Планираниот износ на оваа расходна ставка е еднаков со планираниот износ во 2021 година.

- **Расходите за членарини (конто 416)** се планирани во износ од 5.000 денари и истите се однесуваат на трошоците за членарини на Агенцијата во Институтот за стандардизација на Република Северна Македонија.

Планираниот износ на оваа расходна ставка е поголем во однос на планираниот износ во 2021 година за 25% или 1.000 денари, како резултат на зголемувањето на износот на членарината од страна на Институтот за стандардизација на Република Северна Македонија во 2021 година.

- **Расходите за интелектуални и други услуги (конто 417)** се планирани во износ од 6.730.000 денари и тие вклучуваат: расходи за хост за веб страната на Агенцијата, расходи за ревизија на финансиските извештаи за 2021 година од страна на независен ревизор, расходи за консултантски услуги за следење и контрола на процесот на воведување на систем за посебно сметководство и алокација на трошоците на давателот на универзална услуга и за имплементирање на ИСО стандарди во работењето на Агенцијата, расходи за месечните надоместоци и надоместоците на трошоците на членовите на Комисијата на Агенцијата за пошти кои вклучуваат патни трошоци и трошоци за користење на сопствено возило за службени цели, за 2022 година, пресметани во согласност со “Правилникот за плати и други надоместоци” и „Одлуката за определување на месечниот надоместок и надоместокот на другите трошоци на членовите на Комисијата“, расходи за надоместоци врз основа на склучени договори за дело за потребите на Агенцијата, трошоци за истражување на потребите на корисниците на универзалната услуга, расходи за обуки за стручно усовршување, расходи за превод, расходи за ангажирање на работници преку Агенција за привремени вработувања и расходи за други услуги (фотографирање, монтажа и сл.).

Планираниот износ на оваа расходна ставка е помал во однос на планираниот износ во 2021 година за 4,54%, како резултат на помалиот планиран износ на расходните ставки за услуги за превод, за ревизија на финансиските извештаи (согласно склучениот двегодишен договор) и

помалите планирани расходи за ангажирање на работници преку Агенција за привремени вработувања.

- **Останатите (други) расходи (конто 418)** се планирани во износ од 303.000 денари и со нив се опфатени: расходите за објавување на огласи, одлуки и информации за работењето на Агенцијата во дневните весници, расходи за набавка на стандарди од областа на поштенските услуги, трошоци за извршител при присилна наплата на доспеаните побарувања, расходи по основ на камати за задоцнето плаќање на обврските, како и други трошоци кои не се опфатени со останатите расходни конта. Планираниот износ на оваа расходна ставка е помал во однос на планираниот износ во 2021 година за 0,98%, како резултат на помалиот износ на планирани трошоци за камати за задоцнето плаќање и за придонеси и даноци од плати.

- **Средствата за градежни објекти – уредување и адаптација (конто 440)** се планирани во износ од 120.000 денари согласно планираните потреби за одржување и доуредување на новиот деловен простор, во кој е новото седиште на Агенцијата.

Планираниот износ на оваа расходна ставка е помал во однос на планираниот износ во 2021 година за 66,67% како резултат на помалите потреби за доуредување и одржување на деловниот простор, за разлика од претходната година.

- **Средствата за опрема (конто 441)** се планирани во износ од 1.512.000 денари и тие вклучуваат: опремување на деловните простории на Агенцијата со мебел, компјутерска опрема, компјутерски софтвер, како и набавка на службено возило за извршување на надлежностите и остварување на целите предвидени со Законот за поштенски услуги и Годишната програма за работа во 2022 година, а во насока на јакнење на институционалните капацитети на Агенцијата за пошти.

Планираниот износ на оваа расходна ставка е поголем во однос на планираниот износ во 2021 година за 160,24% или 931.000 денари, поради фактот што во 2022 година Агенцијата планира набавка на ново службено возило за активностите за надзор и контрола над давателите на поштенски услуги, како една од најзначајните надлежности на Агенцијата, како и за службените патувања во земјата и странство. Имено, Агенцијата за пошти во моментот располага со две службени возила и тоа БМВ 318и од 1992 година кое не е во функција и не е регистрирано поради економската неисплатливост за негово сервисирање и одржувањеи Цитроен Ц1 од 2012 година кое е во коректна состојба, меѓутоа не ги задоволува во целост потребите на Агенцијата во делот на надзор над давателите на

поштенските услуги како и службените патувања во земјата и странство. Оваа набавка, првично беше планирана со Финансискиот план за 2020 година, меѓутоа поради состојбата со Ковид 19 пандемијата и финансиските последици на истата оваа набавка не се реализираше во 2020 година, ниту пак беше планирана во Финансискиот план за 2021 година.

- **Расходите за плати (конто 460)** се планирани во износ од 23.000.000 денари. Расходите за плати ги вклучуваат платите на Директорот и вработените во стручната служба на Агенцијата за пошти. Планираниот износ на оваа расходна ставка е поголем во однос на планираниот износ во 2021 година за 22,02%, поради фактот што во текот на 2022 година, согласно Годишниот план за вработување планирани се нови вработувања и унапредувања во рамките на Агенцијата. Притоа во 2022 година планирана е и награда за вработените кои се оценети со оцена „особено се истакнува“, зголемување на бодовите за плата за одделни работни места согласно Колективниот договор на Агенцијата за пошти, а зголемувањето на планираниот износ на оваа расходна ставка е и поради зголемувањето на износот на минат труд вклучен во платите на вработените (0,5% за секоја година работен стаж).

Јакнењето на институционалните капацитети, односно кадровското доекипирање на стручната служба е планирано согласно препораките на Европската Комисија искажани во Извештаите за напредокот на Република Северна Македонија од 2019 до 2021 година, каде се вели дека „Треба дополнително да се зајакнат независноста и административните капацитети на поштенскиот регулатор за да се олесни преодот кон целосно отворање на пазарот и да се овозможи регулаторот да ја извршува својата регулаторна функција“ односно дека „Властите треба да ја гарантираат и целосно да ја почитуваат независноста на Агенцијата за пошти, за да се зајакнат нејзиниот административен и регулаторен капацитет“, а истото ќе се изврши врз основа на изработена функционална анализа.

Вредно е да се истакне дека во Агенцијата за пошти во последните 6 години реализирано е само едно ново вработување (во 2021 година), а од друга страна во тој период од Агенцијата доброволно заминаа тројца вработени. Исто така, последното зголемување на платите во Агенцијата е реализирано во 2018 година.

Притоа, Одлуката за утврдување на висината на вредноста на бодот за пресметување на основната плата на вработените во Агенцијата за пошти, која е одобрена од страна на Собранието на Република Македонија со Одлука бр. 08-1338/1 од 18.03.2015 година, не се менува.

- Расходите за даноци и придонеси кои не зависат од резултатот (конто 470) се планирани во износ од 510.000 денари и истите вклучуваат расходи по основ на персонален данок за надоместоците кои се исплаќаат на Комисијата на Агенцијата за пошти, расходи по основ на персонален данок за надоместоците кои се исплаќаат на вработените согласно Колективниот договор и расходи за персонален данок по основ на договори за дело и други исплати. Планираниот износ на оваа расходна ставка е помал од планираниот износ во 2021 година за 0,39%.

Врз основа на Споредбените показатели за планираните приходи и расходи може да се констатира дека за 2022 година Агенцијата за пошти со Финансискиот план предвидува реализација на вкупни приходи и вкупни трошоци во износ од 37.300.000 денари, износ кој е поголем во однос на планираниот износ за 2021 година за 13,03%. Ова поради фактот што во 2022 година проценет е поголем износ на приходите од камати за ненавремено плаќање на годишниот надоместок од страна на давателите на поштенски услуги, поголем износ на приходи од годишен надоместок од давателите на поштенски услуги и поголем износ на пренесениот дел од вишокот на приходи од 2021 година. Од друга страна, во расходниот дел планиран е поголем износ на расходите за потрошена енергија, расходите за набавка на опрема и расходите за плати за вработените, чие зголемување е образложено подолу.

Имено, на страната на трошоците во Финансискиот план за 2022 година, во однос на планираните износи во Финансискиот план за 2021 година, може да се нотифицираат намалувања кај поголем дел од расходните ставки и тоа:

- Конто 400 – Потрошени материјали за 7,26%,
- Конто 403 – Други услуги за 4,43%,
- Конто 405 – Издатоци за реклама, пропаганда и репрезентација за 60%,
- Конто 414 – Надоместоци на трошоци на работници за 12,5%,
- Конто 417 – Интелектуални и други услуги за 4,54%,
- Конто 418 – Останати други расходи за 0,98%
- Конто 440 – Средства за градежни објекти – уредување и адаптација за 66,67% и
- Конто 470 – Даноци и придонеси кои не зависат од резултатот за 0,39%

Во Финансискиот план за 2022 година, во однос на Финансискиот план за 2021 година, еднаков износ на страната на трошоците е планиран на следните расходните ставки и тоа:

- Конто 404 – Превозни – транспортни услуги,
- Конто 408 – Наемнини,
- Конто 410 – Провизија за платен промет,
- Конто 412 – Премии за осигурување,
- Конто 413 – Дневници за службени патувања и патни трошоци и
- Конто 415 – Негативни курсни разлики.

Во Финансискиот план за 2022 година, во однос на Финансискиот план за 2021 година, поголем износ на страната на трошоците е планиран на следните расходни ставки:

- Конто 401 – Потрошена енергија за 48,84% како резултат на искуството со реализираните трошоци во текот на 2021 година (прва целосна календарска година на користење на новите деловни простории на Агенцијата) и очекувањата за зголемување на цената на електричната енергија во 2022 година,
- Конто 416 – Членарини за 25% или 1.000 денари, како резултат на зголемувањето на износот на членарината од страна на Институтот за стандардизација на Република Северна Македонија во 2021 година,
- Конто 441 – Средства за опрема за 160,24% или 931.000 денари, поради фактот што во 2022 година Агенцијата планира набавка на ново службено возило за активностите за надзор и контрола над давателите на поштенски услуги, како една од најзначајните надлежности на Агенцијата, како и за службените патувања во земјата и странство. Имено, Агенцијата за пошти во моментот располага со две службени возила и тоа БМВ 318и од 1992 година кое не е во функција и не е регистрирано поради економската неисплатливост за негово сервисирање и одржување и Цитроен Ц1 од 2012 година кое е во коректна состојба, меѓутоа не ги задоволува во целост потребите на Агенцијата во делот на надзор над давателите на поштенските услуги како и службените патувања во земјата и странство. Оваа набавка, првично беше планирана со Финансискиот план за 2020 година, меѓутоа поради состојбата со Ковид 19 пандемијата и финансиските последици на истата оваа набавка не се реализираше во 2020 година, ниту пак беше планирана во Финансискиот план за 2021 година и
- Конто 460 – Вкалкулирани плати за 22,02%, поради фактот што во текот на 2022 година, согласно Годишниот план за вработување планирани се нови вработувања и унапредувања во рамките на Агенцијата. Притоа во 2022 година планирана е и награда за вработените кои се оценети со оцена „особено се истакнува“, зголемување на бодовите за плата за одделни работни места согласно Колективниот договор на Агенцијата за пошти, а зголемувањето на планираниот износ на оваа расходна ставка е и поради зголемувањето на износот на минат труд вклучен во платите на вработените (0,5% за секоја година работен стаж).

Јакнењето на институционалните капацитети, односно кадровското доекипирање на стручната служба е планирано согласно препораките на Европската Комисија искажани во Извештаите за напредокот на Република Северна Македонија од 2019 до 2021 година, каде се вели дека „Треба дополнително да се зајакнат независноста и административните капацитети на поштенскиот регулатор за да се олесни преодот кон целосно отворање на пазарот и да се овозможи регулаторот да ја извршува својата регулаторна функција“ односно дека „Властите треба да ја гарантираат и целосно да ја почитуваат независноста на Агенцијата за пошти, за да се зајакнат нејзиниот административен и регулаторен капацитет“, а истото ќе се изврши врз основа на изработена Функционална анализа.

Вредно е да се истакне дека во Агенцијата за пошти во последните 6 години реализирано е само едно ново вработување (во 2021 година), а од друга страна во тој период од Агенцијата доброволно заминаа тројца вработени. Исто така, последното зголемување на платите во Агенцијата е реализирано во 2018 година.

